

महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण
गृहनिर्माण भवन, वांद्रे (पूर्व), मुंबई - ५१

जा.क्र. मु.अ.१/का.अ.१/प्रा./ १६७ / २०१९.

दिनांक : २२/३/१९

परिपत्रक :

- विषय : १. ई-निविदा अतिरिक्त सुरक्षा ठेव रक्कमेबाबत.
२. डिफेक्ट लायबिलीटी पिरियड निश्चित करणेबाबत.
३. प्रत्यक्षपणे पार पडलेल्या बांधकामासाठी करावयाच्या आगाऊ प्रदानाची तरतूद रद्द करणेबाबत.
- संदर्भ : १. सार्वजनिक बांधकाम विभाग महाराष्ट्र शासनाचा दि. २६/११/२०१८ रोजीचा शासन निर्णय.
२. सार्वजनिक बांधकाम विभाग महाराष्ट्र शासनाचा दि. १४/०१/२०१९ रोजीचा शासन निर्णय.
३. सार्वजनिक बांधकाम विभाग महाराष्ट्र शासनाचा दि. १६/०१/२०१९ रोजीचा शासन निर्णय.

सार्वजनिक बांधकाम विभागाने ई-निविदा संदर्भात अतिरिक्त सुरक्षा रक्कम (Additional Security Deposit) जमा करण्याबाबत दिनांक २६/११/२०१८ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये सुधारीत सुचना निर्गमित केल्या आहेत. निविदा करारपत्रातील कामातील उणिवांच्या दुरुस्तीचा कालावधी (Defect Liability Period) निश्चित करणेसंदर्भात दिनांक १४/०१/२०१९ रोजी शासन निर्णय निर्गमित केला आहे तसेच प्रत्यक्षपणे पार पडलेल्या बांधकामासाठी करावयाच्या आगावू प्रदानाची तरतूद रद्द करणेबाबत दि. १६/०१/२०१९ रोजी शासन निर्णय निर्गमित केला आहे.

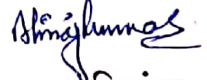
सदर शासन निर्णयातील तरतुदी म्हाडाच्या अखत्यारीतील सर्व मंडळाना जशाच्या तश्या लागू करण्यासाठी मा.उपाध्यक्ष/प्रा. यांनी दिनांक ०७/०२/२०१९ रोजी मंजूरी प्रदान केली

आहे. सार्वजनिक बांधकाम विभाग महाराष्ट्र शासनाचे दि. २६/११/२०१८, दि. १४/०१/२०१९ व दि.१६/०१/२०१९ रोजीच्या शासन निर्णयात नमूद सर्व तरतुदी हे परिपत्रक निर्गमित झाल्याच्या दिनांकापासून म्हाडाच्या अखत्यारीतील सर्व मंडळाना लागू राहतील.

या परिपत्रकातील निर्णयांचे काटेकोरपणे पालन होईल, याची दक्षता सर्व संबंधित विभागप्रमुखांनी घ्यावी.

मा. उपाध्यक्ष/प्रा. यांच्या मान्यतेने.

 22/3/19
मुख्य अभियंता -१
प्राधिकरण

सविनय सादर :

- मा. उपाध्यक्ष तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी / प्राधिकरण
- मुख्य दक्षता व सुरक्षा अधिकारी/प्राधिकरण.

प्रति:-

- मुख्य अभियंता-१,२,३/प्राधिकरण.
- वित्त नियंत्रण/प्राधिकरण.
- सचिव/प्राधिकरण.
- मुख्य अधिकारी, मुंबई गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ.
- मुख्य अधिकारी, मुंबई इमारत व पुनर्रचना मंडळ.
- मुख्य अधिकारी, मुंबई झोपडपट्टी सुधार मंडळ/पुणे/औरंगाबाद/नाशिक/नागपूर/कोंकण/अमरावती मंडळ.
- मुख्य जनसंपर्क अधिकारी/प्राधिकरण.
- मा.उपाध्यक्ष तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी/प्राधिकरण यांचे विशेष कार्य अधिकारी.

माहिती व योग्य त्या कार्यवाहीस्तव :

- उपमुख्य अभियंता - दक्षता व गुण नियंत्रण कक्ष / प्रा., पी.एम.ए.वाय कक्ष/प्रा., पी.पी.डी./मुं.मं., पश्चिम/मुं.मं., पूर्व/मुं.मं., मुं.झो.सु. मंडळ, कोंकण मंडळ, पुणे मंडळ, नाशिक मंडळ, औरंगाबाद मंडळ, अमरावती मंडळ, नागपूर मंडळ.
- उपमुख्य अभियंता - परिमंडळ -१,२,३,४, मुं.ई.दु. व पु. मंडळ.
- मुख्य माहिती व संचार तंत्रज्ञान अधिकारी/प्राधिकरण.
- कार्यकारी अभियंता-१/२/३/प्राधिकरण.
- कार्यकारी अभियंता-१/२/पी.एम.ए.वाय कक्ष/प्राधिकरण.
- कार्यकारी अभियंता-१/२/दक्षता व गुण नियंत्रण कक्ष/प्राधिकरण.
- कार्यकारी अभियंता, मुंबई मंडळ - निवासी कार्यकारी अभियंता / बोरीवली / गोरेगांव / वांद्रे / शहर / मुलूंड - कुर्ला /पीपीडी-१/विद्युद / मुंबई मंडळ.
- कार्यकारी अभियंता - मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना मंडळ, निवासी कार्यकारी अभियंता / विभाग -ए / बी-१ / बी-२ / सी-१ / सी-२ / सी-३ / डी-१ / डी-२ / डी-३ / ई-१ / ई-२ / फ-दक्षिण / फ-उत्तर / ग-दक्षिण / ग-उत्तर.
- कार्यकारी अभियंता - मुंबई झोपडपट्टी सुधार मंडळ विभाग, पश्चिम/ पूर्व/ शहर
- कार्यकारी अभियंता -१/२, पुणे मंडळ.
- कार्यकारी अभियंता, औरंगाबाद, मंडळ.
- कार्यकारी अभियंता -१/२, नागपूर मंडळ.
- कार्यकारी अभियंता -१/२, कोंकण मंडळ.
- कार्यकारी अभियंता - अमरावती मंडळ / सर्व कार्यकारी अभियंता यांना सुचित करण्यात येते की, सदरहू परिपत्रकाची प्रत आपल्या अखत्यारितील सर्व उपअभियंता / शाखा अभियंता / कनिष्ठ अभियंता यांच्या पुढील कार्यवाहीस्तव निदर्शनास आणून देण्यात यावी.
- निवासी लेखापरिक्षक / म्हाडा.
- मुख्य लेखाधिकारी - मुंबई मंडळ/मुं.ई.दु. व पु. मंडळ / मुं.झो.सु. मंडळ / कोंकण मंडळ / पुणे मंडळ / नाशिक मंडळ / औरंगाबाद मंडळ / अमरावती मंडळ / नागपूर मंडळ.

सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या ई-निविदा संदर्भातील
दिनांक २७/०९/२०१८ च्या शासन निर्णयातील
तरतूदींवर स्पष्टीकरण..

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक बांधकाम विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक सीएटी/२०१७/प्र.क्र.०८/इमा-२
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : २६ नोव्हेंबर, २०१८.

- वाचा : १) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, शासन निर्णय क्र.सीएटी/२०१७/प्र.क्र.०८/इमा-२,
दि.२७.०९.२०१८.
२) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, शासन परिपत्रक क्र.सीएटी/२०१७/प्र.क्र.०८/इमा-२,
दि.२२.१०.२०१८.
३) मा.उच्च न्यायालय, मुंबई अंतर्गत नागपूर खंडपीठाच्या रिट पिटीशन क्र.५२४४/२०१८ मधील
दि.३ सप्टेंबर, २०१८ चा निर्णय.

उपरोक्त संदर्भाधीन शासन निर्णय अन्वये सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या ई-निविदा प्रक्रीयेंतर्गत एकत्रित सुधारीत सूचना निर्गमित करण्यात आल्या आहेत. तसेच संदर्भीय शासन परिपत्रकानुसार काही तरतूदीबाबत स्पष्टीकरणही देण्यात आले आहे. उपरोक्त दोनही सूचनांद्वारे ई-निविदेसंदर्भात सर्व विस्तृत सूचना देण्यात आल्या आहेत.

एका प्रकरणी ऑनलाईन अतिरिक्त सुरक्षा ठेव रक्कम सादर न केल्यामुळे अधीक्षक अभियंता, चंद्रपूर यांनी मंडळाने निविदा नॉन रिस्पॉन्सिव्ह ठरविली. या प्रकरणी संबंधीत निविदाकाराने हार्ड कॉपीमध्ये निविदेसोबत आवश्यक ती अतिरिक्त सुरक्षा रक्कम सादर केली होती. संदर्भाधीन शासन निर्णयामधील परिच्छेद क्र.२.६ नुसार ई-निविदा प्रक्रीयेमध्ये काही अडचण निर्माण झाल्यास निविदेची हार्ड कॉपी उघडण्यात येण्याबाबत सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. तथापी या प्रकरणी निविदाकाराची निविदा नॉन रिस्पॉन्सिव्ह ठरविण्यात आल्याने मा.उच्च न्यायालय, मुंबई अंतर्गत नागपूर खंडपीठामध्ये रिट याचिका क्र.५२४४/२०१८ अन्वये निविदाकारामार्फत याचिका दाखल करण्यात आली. रिट पीटीशन क्र.५२४४/२०१८ या अंतिम निकाल दि.६ सप्टेंबर, २०१८ रोजी देण्यात आला असून, यामध्ये, निविदाकाराने अतिरिक्त सुरक्षा अनामत रक्कम ऑनलाईन पध्दतीने सादर न केल्याने निविदेच्या आवश्यक तरतूदींचा भंग होत नसल्याचे मा.उच्च न्यायालयाने नमूद केले आहे.

मा.उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपीठाने दिलेल्या सूचना विचारात घेऊन ई-निविदेतील अतिरिक्त सुरक्षा ठेव रकमेच्या बाबतीत खालीलप्रमाणे सुधारित सूचना देण्यात येत आहेत :-

- १) दिनांक २७.०९.२०१८ च्या शासन निर्णयातील मुद्दा क्र.४.६ व मुद्दा क्र. ५.१.१ नुसार अतिरिक्त सुरक्षा ठेव रक्कम (Additional Performance Security Deposit), निविदेच्या लिफाफा क्र. २ मध्ये सादर करण्याबाबतच्या सूचना या परिपत्रकाद्वारे रद्द करण्यात येत असून लिफाफा क्र.१ व लिफाफा क्र.२ उघडल्यानंतर प्रथम न्यूनतम देकार सादर करणाऱ्या L-१ निविदाकाराने "Additional Performance Security Deposit" आठ दिवसांच्या आत संबंधित कार्यकारी अभियंता यांचेकडे जमा करण्याबाबतच्या अटीचा समावेश या पुढील निविदांमध्ये करण्यात यावा व निविदेबाबत पुढील कार्यवाही करावी. ही आठ दिवसांची

मुदत कोणत्याही कारणासाठी शिथीलक्षम असणार नाही. त्यामुळे अशा प्रकरणी कार्योत्तर मंजुरीचे प्रस्ताव सुध्दा शासनास सादर करण्यात येऊ नये.

२) प्रथम न्यूनतम देकाराच्या (L-१) निविदाकाराने वरील विहित मुदतीत Additional Performance Security Deposit चा भरणा केला नाही तर द्वितीय न्यूनतम देकाराच्या (L-२) निविदाकारास लेखी विचारणा करावी व L-२ निविदाकार L-१ पेक्षा कमी दराने काम करण्यास तयार असतील तर त्यांची निविदा मंजूर करावी.

३) दि.२७.०९.२०१८ च्या शासन निर्णयातील परिच्छेद क्र.४.६.३ (ब) मध्ये खालीलप्रमाणे नमूद आहे :-

“ देकार १५ % पेक्षा कमी दराचा असल्यास उर्वरीत रकमेसाठी दोन पटीने रक्कम डीडी द्वारे सादर करणे अनिवार्य राहिल. उदा. १९ % कमी दराकरीता $(१९-१५=४) \% \times २ = ८\%$ ”

ऐवजी

देकार १५ % पेक्षा कमी दराचा असल्यास उर्वरीत रकमेसाठी दोन पटीने रक्कम डीडी द्वारे सादर करणे अनिवार्य राहिल. उदा. १९ % कमी दरासाठी खालीलप्रमाणे पृथःकरण :-

१० % कमी दरापर्यंत १% व

१५ % पर्यंत कमी दरापर्यंत - $(१५\% - १०\% = ५\%)$

तसेच $(१९-१५) = ४\%$ करीता $(४ \times २ =) ८\%$

असे एकूण $(१+५+८) = १४\%$

४) दिनांक २७.०९.२०१८ च्या शासन निर्णयात सा.बां.नियमपुस्तिका सहावी आवृत्ती मधील निविदा विषयक तरतूदी अधिक्रमीत केलेल्या असल्या तरीही राजभवन मुंबई/पुणे संदर्भातील खंड (४) मधील परिच्छेद २०० नुसार कार्यवाहीस परवानगी देण्यात येत आहे.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०१८११२६१२०४४११४१८ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात आले आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

**Sachin Manikrao
Chivate**

(सचिन चिवटे)

अवर सचिव (इमारती), महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. सार्वजनिक बांधकाम विभाग/वित्त विभाग/ग्राम विकास विभाग
२. महालेखापाल-१, मुंबई
३. महालेखापाल-२, नागपूर

Digitally signed by Sachin Manikrao Chivate
DN: c=IN, o=Government Of Maharashtra, ou=Public Works
Department, postalCode=400032, st=Maharashtra,
2.5.4.20=e51dff58ad80dfdae3976edee46d1b7934d01469cb4d
916975c2530566b513,
serialNumber=40ae84322c80d3e4ea1b574eb3782ed6cb133b9
38933bdf197ed5a1551d8622a, cn=Sachin Manikrao Chivate
Date: 2018.11.26 12:09:02 +05'30'

निविदा करारपत्रातील कामातील
उणीवांच्या दुरुस्तीचा कालावधी (Defect
Liability Period) निश्चित करणे.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक बांधकाम विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण-२०१८/प्र.क्र.१५१/इमारती-२,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२,
दिनांक : १४ जानेवारी, २०१९

वाचा - सार्वजनिक बांधकाम विभाग, शासन निर्णय क्रमांक-सीएटी-१०८७/सीआर-९४/इमारती-२,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२, दिनांक : १४ जून, १९८९

प्रस्तावना :-

सार्वजनिक बांधकाम विभागामध्ये करण्यात येणाऱ्या रस्ते, पूल, इमारतींच्या मूळ तसेच दुरुस्तीच्या विविध बांधकामांसाठी संदर्भित परिपत्रकाद्वारे सन १९८९ मध्ये दोष दायित्व कालावधी (Defect Liability Period) निर्धारित करण्यात आला असून त्यानंतर त्यामध्ये सुधारणा करण्यात आलेल्या नाहीत. सन १९८९ नंतर गेल्या तीस वर्षांच्या कालावधीत बांधकाम साहित्याचे प्रकार तसेच बांधकामाच्या तंत्रज्ञानामध्ये मोठ्या प्रमाणात आमुलाग्र बदल झाले आहेत, तसेच बांधकामासाठी वापरण्यात येणाऱ्या साहित्याचा दर्जा व विविधतेत मोठ्या प्रमाणावर बदल होत आहेत.

सार्वजनिक बांधकाम विभागामध्ये सर्वसाधारणपणे भारतीय रस्ते महासभा यांची मानके व रस्ते वाहतूक व महामार्ग मंत्रालयाच्या विनिर्देशानुसार रस्ते व पुलांची बांधकामे करण्यात येतात. रस्ते व पूल यांची बांधकामे करणारी रस्ते वाहतूक व महामार्ग मंत्रालयाने त्यांचे बांधकामांसाठी दोष दायित्व कालावधी नव्याने निर्धारित केले आहेत.

वाहतूक क्षेत्रात होत असणाऱ्या प्रचंड वाहतुकीची वाढ व त्यानुसार बदलत्या बांधकाम क्षेत्रातील कार्यपद्धती यांचा विचार करता बांधकाम खात्रीने दोषरहित होणे व टिकाऊ होणे व यादृष्टीने करारनाम्यातील दोष दायित्व / उणीवांच्या दुरुस्तीचा कालावधी (Defect Liability Period) सुधारीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

सार्वजनिक बांधकाम विभागामध्ये करण्यात येणाऱ्या रस्ते, पूल, इमारतींच्या मूळ तसेच दुरुस्तीच्या विविध बांधकामांसाठी खालीलप्रमाणे दोष दायित्व कालावधी (Defect Liability Period) निर्धारित करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.

अ.क्र.	बांधकामाचा प्रकार	प्रस्तावित दोष दायित्व कालावधी
अ) इमारती		
१.	मूळ बांधकामे	
	१.१) आर.सी.सी. फ्रेमचे बांधकाम	१० वर्षे
	१.२) लोड बेअरींगचे बांधकाम	१० वर्षे
	१.३) जल प्रतिबंधक उपाय योजना	७ वर्षे
२.	दुरुस्ती	
	२.१) विविक्षित / भांडवली स्वरूपाची दुरुस्ती (SDR/CTR)	५ वर्षे
	२.२) विशेष दुरुस्ती (Special Repairs)	२ वर्षे
	२.३) किरकोळ दुरुस्ती (Current Repairs)	१ वर्षे
ब) रस्ते		
१.	डांबरीकरण / Flexible Pavement	
	१.१) संकल्पनानुसार पूर्ण तरतूद करून बांधकाम	५ वर्षे
	१.२) मजबूतीकरण / पूर्ण लांबीमध्ये किमान दोन थर - MPM/ BM	३ वर्षे
	१.३) DBM चा १ थर व त्यावर B.C. / O.G.C. चा थर किंवा संकल्पनानुसार पहिल्या टप्प्याचे बांधकाम (Stage Construction)	३ वर्षे
	१.४) फक्त डांबरी नुतनीकरण - पूर्ण लांबीमध्ये एक थर	२ वर्षे
	१.५) भागाभागात patches of MPM/ BM/DBM चा १ थर व त्यावर पूर्ण लांबीत B.C. / O.G.C. चा थर	२ वर्षे

२.	कॉन्क्रीटीकरण / Rigid Pavement	
	२.१) संकल्पनानुसार ३० से.मी. किंवा त्यापेक्षा जास्त जाडी	१० वर्षे
	२.२) संकल्पन न करता केलेल्या पायवाटा, गावांतर्गत रस्ते व अन्य रस्ते	३ वर्षे
	२.३) कॉन्क्रीट पेव्हर ब्लॉक वापरून केलेली कामे	५ वर्षे
३.	रस्ते खडीकरण	१ वर्ष
४.	रस्ते किरकोळ दुरुस्ती	१ वर्ष
	४.१) डांबर मिश्रित खडीने खड्डे भरणे, चुना गेरु रंगविणे.	(डिसेंबर ते जुन) नजिकच्या पावसाळ्या पर्यंत
	४.२) आय.आर.सी. मानकानुसार बसविलेले फलक	५ वर्षे
	४.३) मार्गिका दर्शक व इतर थर्मोप्लास्टीक पेंट	३ वर्षे
क) पूल व मोऱ्या		
१.	मूळ बांधकाम	
	१.१) पूलाचे बांधकाम	२० वर्षे
	१.२) स्लॅब ड्रेन व पाईप मोऱ्या	१० वर्षे
	१.३) कॉन्क्रीटच्या बांधीव गटारी Built Up Gutter	१० वर्षे
२.	दुरुस्ती	
	२.१) विशेष दुरुस्ती - बेअरींग बदलणे, प्रसरण सांधे बदलणे, पॅरापेट वॉलची पुनर्बांधणी करणे, पाईप रेलींग बसविणे, पिअर/ अबटमेंटला जॅकेटींग करणे, इत्यादी.	५ वर्षे
	२.२) पुलावरील वेअरींग कोर्स	५ वर्षे
	२.३) पुलाचे इपॉक्सी पेंटने पेंटिंग करणे व तत्सम दुरुस्ती करणे	३ वर्षे

पूर्ण करण्यात आलेल्या बांधकामांची दोष दायित्व कालावधीत वर्षातून किमान दोनदा (सर्वसाधारणपणे पावसाळ्यापूर्वी व पावसाळ्यानंतर) पाहणी करण्याची जबाबदारी संबंधित उप विभागीय अभियंता यांची राहिल.

दोष दायित्व कालावधीत कामामधील उणीवा बारकाईने तपासाव्यात. जर आढळलेल्या उणीवा ह्या दुरुस्ती करण्याच्या आवाक्याबाहेर असल्यास / पूर्ण कामच नव्याने करावयाची आवश्यकता असल्यास त्याप्रमाणे पुन्हा बांधकाम करण्यासाठी कंत्राटदारास सूचना देऊन तीन महिन्यामध्ये काम नव्याने करून घेण्यात यावे. या बाबतीत काही वाद उद्भवल्यास मुख्य अभियंता यांना अहवाल सादर करून त्यांचेकडून निर्णय घेण्यात यावा. मुख्य अभियंता यांचा निर्णय हा अंतिम व कंत्राटदारास बंधनकारक राहिल अशा स्वरूपाची भर निविदेत नमूद करावी.

उपविभागीय अभियंता यांनी दोष दायित्व कालावधीमध्ये वरीलप्रमाणे पाहणी केल्यानंतर कामामध्ये दोष / उणीवा आढळल्यास कंत्राटदाराकडून त्या त्या वेळी आवश्यक दुरुस्ती / पुनर्बांधणी करून घेण्यात यावी. दोष दायित्व कालावधी संपण्याच्या किमान तीन महिने आधी कार्यकारी अभियंता व उप अभियंता यांनी एकत्रितपणे कामाची पाहणी करून त्या अनुषंगाने कंत्राटदाराने केलेल्या दुरुस्तीबाबतचा आढावा घ्यावा ६०० मीटरपेक्षा जास्त लांबीच्या पुलांची व १००० स्क्वे.फु.मी. जोते क्षेत्रफळापेक्षा जास्त जोते क्षेत्रफळ असलेल्या इमारतीचे दुरुस्ती कामांचे पूर्वनिरीक्षण अधीक्षक अभियंता यांनी दर सहामाही करावे.

२. निविदेमधील प्रपत्रामध्ये विविध प्रकारच्या कामांसाठी उणीवा दुरुस्तीचा कालावधी उपरोक्त तक्त्यामध्ये नमूद केल्याप्रमाणे ठेवण्यात यावा. तसेच निविदा प्रपत्रामध्ये दोष दायित्व कालावधीत करावयाच्या पाहणी व दुरुस्तीबाबत उपरोक्त परिच्छेदात नमूद बाबी निविदेमधील कलमांमध्ये अंतर्भूत करण्यात याव्यात.
३. यापूर्वीच्या परिपत्रकातील या संदर्भात देण्यात आलेल्या सर्व सूचना अधिक्रमीत करून या सूचना प्रसिध्द होण्याच्या दिनांकापासून लागू राहतील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०१९०११४१२३७१७३५१८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

Salunke
Bapurao
Popatrao

Digitally signed by Salunke Bapurao Popatrao
DN: cn=IN, o=Government Of Maharashtra,
ou=Public Works Department,
postalCode=400032, st=Maharashtra,
2.5.4.20=adcahahhoda18cdd38972427067985a54
0030600087a7703a28e0d1011b0a0
serialNumber=a753a6e0a183a2035a215b280a45
8a475a400021c000a31b3a5c82a0a70a81,
cn=Salunke Bapurao Popatrao
Date: 2018.01.14 12:46:58 +05'30'

(बी.पी. सालुंके)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) सर्व मुख्य अभियंते, सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग (विद्युतसह)
- २) मुख्य वास्तुशास्त्रज्ञ, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मुंबई
- ३) सर्व अधीक्षक अभियंते, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (विद्युत/यांत्रिकी)
- ४) सर्व कार्यकारी अभियंते
- ५) कार्यासन इमारती २-(निवडनस्ती).

प्रत्यक्षपणे पार पडलेल्या बांधकामासाठी
करावयाच्या आगाऊ प्रदानाची तरतूद रद्द
करणेबाबत..

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक बांधकाम विभाग,
शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२०१८/प्र.क्र.१५०/इमारती-२
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक : १६ जानेवारी, २०१९

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकामे लेखासंहितेमध्ये परिच्छेद क्र. २.१.१ मध्ये आगाऊ रक्कमे देणे बाबत नमूद केले आहे. आगाऊ रक्कम देणे या संज्ञेचा अर्थ कंत्राटदारास त्याने केलेल्या परंतू न मोजलेल्या कामाबद्दल चालू खात्यावर दिलेली रक्कम असा होतो. महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकामे लेखासंहितेमध्ये परिच्छेद क्र. १०.२.२१ मध्ये नियमाप्रमाणे कंत्राटदारास आगाऊ रक्कमा देण्यास मनाई आहे. तथापि, खालील अपवादात्मक परिस्थितीमध्ये कंत्राटदारांना आगाऊ रक्कम देण्याची बाब नमूद आहे.

- १) कंत्राटदाराचे कंत्राट तयार बांधकामाचे आहे, अशा कंत्राटदाराच्या बाबतीत जागेवर आणलेल्या सामानांच्या प्रतिभूतीवर कंत्राटदारास आगाऊ रक्कम मंजूर करता येण्याची बाब नमूद आहे.
- २) भारतीय विद्युत अधिनियम, १९१० अन्वये विद्युत पूरवठा उपक्रमास आगावू रक्कम देणे.

तसेच महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकामे लेखासंहितेमध्ये परिच्छेद क्र. १०.२.२२ मध्ये “ प्रत्यक्षपणे पार पडलेल्या बांधकामासाठी करावयाचे आगाऊ प्रदान हे बांधकामाच्या ज्या परिमाणाबद्दल पैसे दिले आहेत अशा अर्थाच्या (उपविभागीय अधिकाऱ्याच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जा नसलेल्या) जबाबदार अधिकाऱ्याच्या प्रमाणपत्रावर करता येईल. आणि असे प्रमाणपत्र देणाऱ्या अधिकाऱ्यास परिणामतः त्या बांधकामावर कोणतेही अतिप्रदान झाल्यास व्यक्तीशः जबाबदार धरण्यात येईल. तथापि, कोणत्याही परिस्थितीत तपशिलवार मोजणीशिवाय अंतिम प्रदान करण्यात येणार नाही.” अशी बाब नमूद आहे.

उपरोक्त तरतूदीनुसार क्षेत्रीय स्तरावर कंत्राटदारास आगाऊ रक्कम देण्याबाबत कार्यवाही करण्यात येत आहे. तथापि, आता शासनाच्या निदर्शनास आले आहे की, महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकाम लेखासंहितेतील कंत्राटदारास आगाऊ रक्कम देण्याच्या तरतूदींचा गैरवापर होत आहे. त्यास अनुसरून खालीलप्रमाणे सुचना देण्यात येत आहेत :-

शासन निर्णय :

- १) महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकाम लेखासंहितेतील परिच्छेद क्र. १०.२.२२ मधील प्रत्यक्षपणे पार पडलेल्या बांधकामासाठी करावयाचे आगाऊ प्रदानाची तरतूद यापुढे रद्द करण्यात येत आहे. त्यानुसार यापुढे प्रत्यक्षपणे पार पडलेल्या बांधकामाचे प्रदान पूर्णपणे मोजमापे घेवून सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या नियमपुस्तिकेतील तरतूदी पूर्ण केल्यानंतरच करण्यात यावे. यापुढे स्थापत्य, विद्युत अथवा अन्य कामांची प्रत्यक्ष झालेल्या कामाचे सविस्तर मोजमापे घेतल्याशिवाय (Work done but not measured) देयके कोणत्याही परिस्थितीत प्रदान करण्यात येवू नये.

२) ज्या कंत्राटदाराचे कंत्राट तयार बांधकामाचे आहे अशा कंत्राटदाराच्या बाबतीत जागेवर आणलेल्या साहित्ये प्रतिभूतीवर (Security advance) देतेवेळी महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकाम लेखासंहितेतील परिच्छेद क्र. १०.२.२१ मधील तरतूदीचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे. साहित्याचे फोटो अशांश रेखांशासह घेणेत यावेत व ते सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या संकेत स्थळावर Upload केल्यानंतर व कार्यकारी अभियंता यांनी स्वतः संकेत स्थळावर पाहिल्यानंतर देयक अदा करावे व तसे प्रमाणपत्र देयकासोबत जोडावे. मार्च महिन्यात Secured advance देण्यात येवू नये. हे आदेश B-१, SBD, C या कंत्राटांना लागू असतील. EPC व HAM कंत्राटांना ह्या तरतुदी लागू होणार नाहीत.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यात आले असून त्याचा सांकेतांक क्रमांक २०१९०११६१११६२१५०१८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

**Sachin Manikrao
Chivate**

Digitally signed by Sachin Manikrao Chivate
DN: CN = Sachin Manikrao Chivate, C = IN,
S = Maharashtra, O = Government Of
Maharashtra, OU = Public Works
Department
Date: 2019.01.16 11:27:25 +05'30'

(सचिन चिवटे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) सर्व मुख्य अभियंते, सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग (विद्युतसह)
- २) मुख्य वास्तुशास्त्रज्ञ, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मुंबई
- ३) महालेखापाल, (लेखापरिक्षा), महाराष्ट्र-१, मुंबई/नागपूर
- ४) महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-२, मुंबई/नागपूर
- ५) संचालक, उद्याने व उपवने, मुंबई
- ६) सर्व अधीक्षक अभियंते, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (विद्युत/यांत्रिकी)
- ७) सर्व कार्यकारी अभियंते
- ८) कार्यासन इमारती-२ (निवडनस्ती)